

Список використаних джерел:

1. World Congress of Philosophy 'Philosophy across Boundaries.' Rome, 1st–8th August 2024. URL: <http://wcprome2024.com/>. Accessed: October, 2025.

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА ПИТАННЯ ПРИРОДИ ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ

Годзь Н.Б.

*доктор філософських н., доцент,
професор кафедр філософії НТУ «ХПІ»,
м. Харків, Україна*

Поняття «Школа», як елемент традиційності, потребує на сьогодні уважного перегляду як її еволюціонування, так і дослідження низки існуючих натежер та існуючих у минулому традиційних об'єднань по всім напрямам галузей науки та філософії загалом. Слід мабуть пояснити, що саме така риса, як традиційність, збереження навичок та ритуалів та відповідно створення прошарку фахівців, які зберігаючи та відтворюючи знання буквально переносили його скрізь час від покоління до покоління дозволили на сьогодні мати таку розгалужену і водночас цілісну філософсько-наукову систему. Варто погодитися з висновком Людмили Кримець, що «Будь-які освітні стратегії майбутнього слід розглядати виключно у форматі цілісності освітньої системи» та «За збереження мети освіти як одного з кластерів формування індивідуальної, соціальної та глобальної свідомості жодні інновації не можуть усунути такі аспекти, як культурно-історичний досвід, менталітет, гуманістичні принципи тощо» [4, с. 12]. Стосовно питання зв'язку поміж минулим та майбутнім, проектування, прогнозування, як і питань минулих уявлень про футурологію (тобто того розділу, який тепер все частіше починають називати і в науковій літературі «Ретрофутурологією» ми вже писали у низці матеріалів [1], [2]. Такий автор як Дж.Дж. Бруннер, в книзі «Традиціоналізм і модернізм у Латинській Америці. Відповідь: постмодернізм на периферії (міждисциплінарна перспектива)» розпочинаючи свій аналітичний огляд, попереджує, що «Традиційно заснована культура» особливо коли підходити з її стандартними методами до дослідження латиноамериканської культури ризикує створити хаос при звичайному дослідженні. Дуже складно, виявляється віднайти «душу континенту» в певних умовах, якщо це стосується навіть одного регіону (Латинської Америки). Він припускає думку, що «Можливо, тоді ми приречені говорити фрагментарно про культуру нашого часу як про незакінчений колаж у процесі будівництва, де кожна частина, фрагмент чи залишок відсилає до інших, рухаючись у безперервному танці знаків. Чи означає вищесказане, що наша культура, яку ми тепер маємо визнати як множинну, не здатна створити порядок – якою б його форма не була здатна систематизувати себе в нарративі будь-якого жанру?» [4, 2]. Та все ж таки традиційність можливо проаналізувати за допомогою культурного аналізу, де як він пише (спираючись, до речі на праці відомого не лише в Латинській Америці, але й у Північній Америці) Пітирима Сорокіна з його концепцією «центрального Розуму» який поєднує «хаос фрагментів надаючи їм значення та створюючи космос»: «Культурний аналіз як академічна дисципліна припускає, що культура є відображенням природного порядку, «мікрокосмом значень», інтегрованим навколо більш загального значення, яке наділяє ціле іманентною раціональністю [4, 3-4]. Цікаво додати, що приклад тієї ж Латинської Америки подає проблему поєднання традиційних, давніх шкіл з часів Давньої Греції до сучасних латиноамериканських шкіл, які дійсно існують в низці дисциплін і відомі або серед професійних наукових кіл, чи серед мистецьких, та окрім того, вимагає нового погляду аналіз давньої традиції світоглядних концепцій, які були на місцині до етапу колонізації і, які, хоча і фрагментарно, але зберігаються у низці мистецьких та наукових проектів. М.М. Шах, в праці «Приховані спільні

корені різноманітних традицій: переосмислення шляху традиціоналізму..» окрім іншого, досліджує джерела та шляхи функціонування механізмів ідентичності та, соціальної творчості. Як пишуть його критики, ця праця дозволяє через розуміння етнічної приналежності та ідентичності виходити на розуміння феномену «Нової філософії, антропології та літературою глобальних дискусій» [5].

Таким чином, поняття «традиційність», «традиціоналізм» виходить за межі сучасних досліджень лише в руслі вивчення фундаментальних та/ або релігійних нарративів і повертається до ще одного не менш важливого аспекту – питання передання сформованих знань наступним поколінням і тут філософія освіти, як і футурологія мають спільну площину вивчення питання здоров'я та цілісності нації, оскільки механізми «школи» дозволяють передавати традицію та знання не закриваючи можливостей до отримання нової інформації про світ загалом.

Список використаних джерел:

1. Годзь Н. Б. *Вступ до екологічної футурології: монографія* / Н. Б. Годзь. – Харків: Видавець Олександр Савчук, 2017. – 572 с.
2. Годзь Н. Б. Традиція та традиційність у розумінні феномену «наукова школа» // *Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXXIII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2025 (14–17 травня 2025 р.)* / за ред. проф. Сокола Є. І. – Харків: НТУ «ХП», 2025. – 1882 с. – С. 1245. – URL: <https://ndch.kpi.kharkov.ua/wp-content/uploads/2025/06/Zbirnik-tez-2025.pdf>
3. Brunner, J. J. (2002). *Traditionalism and Modernity in Latin America Writes Back: Postmodernity in the Periphery (an Interdisciplinary Perspective)*, 28, 1.
4. Krymets, L. (2022). *Philosophical and educational traditions of the future. Futurity Philosophy*, 1(1), 4-18.
5. Shah, M. M. (2021). The Hidden Common Roots of Diverse Traditions: Revisiting the Route of Traditionalism. *Roots, Routes and a New Awakening: Beyond One and Many and Alternative Planetary Futures*, 357.

ФІЛОСОФІЯ ЯК НОВА ОСВІТНЯ ПАРАДИГМА: ДУХОВНО-СВІТОГЛЯДНИЙ ВИМІР

Компанієць Л.В.

д. філос.н., доцент, проф. кафедри теорії культури та філософії науки, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
м. Харків, Україна

Актуальність. На відміну від багатьох європейських країн, де філософія та релігійна культура є невід'ємною частиною освіти, їх присутність в Україні можна спостерігати далеко не в кожній вищій та середній школі. Як правило, освіта обмежується навчанням учнів, студентів у рамках стандартної парадигми освітньої практики.

Щодо отримання та трансляції фахівцями розширених знань про духовну культуру людства, з використанням інтелектуальних надбань світової, західної культури (поза стереотипів повсякденної свідомості) сформувалась лакуна. Дедалі в сучасному освітянському просторі інтелектуальні надбання світової духовної культури переходять у ранг «виключення» з правил, транслюються поодинокі, фрагментарно. Це входить у протиріччя з загальними європейськими тенденціями.